

Атаманюк Василь Іванович

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ

Народився 14.03.1897 р. в с. Яблунів на Станіславщині. У 1909–1915 рр. навчався в Коломийській гімназії. У Першу світову війну служив в австрійській армії, працював перекладачем у Пресбюро, був січовим стрільцем.

У 1918–1920 рр. жив у Катеринославі, де за Центральної ради працював секретарем місцевої газети "Боротьба". У 1922 р. переїхав до Києва, належав до літературної організації "Західна Україна" і повністю присвятив себе літературі.

Видав збірки поезій "Як сурми заграли до бою" (1916), "Чари кохання" (1921), "Хвилі життя" (1922), "Жовтень" (1924), "Галичина" (1925), "За Збручем грози" (1930), "Дума про Степана Мельничука" (1924), "Тяжкі роки" (1930), "Батіг і багнет", "Крізь кривду і кров" (1932).

Як перекладач видав антологію "Нова єврейська поезія" (1923), упорядкував збірники "Сатира і гумор" (1926), "Літературні пародії" (1927), "Революційні пісні Західної України" (1928), "Революційна поезія Західної України" (1930), "Антологію західноукраїнської поезії" (т. 1–3, 1930–1931). Писав твори для дітей.

В. Атаманюка заарештували 31.01.1933 р. у Києві у справі УВО, а 1.10.1933 р. його позбавили волі на 5 років. Разом із Михайлом Козорісом 9.11.1933 р. їх відправили до Карагандинського табору НКВС у Казахстані, куди вони прибули 16.11. й перебували тут упродовж двох років. В. Атаманюк упродовж півроку працював у багатотиражці "Путёвка", згодом він рік викладав машинопис і стенографію у навчальному комбінаті табору. Відтак очолив маслозавод у Долинському відділенні Карлагу, але на цій посаді довго не затримався. 28.08.1935 р. "Путёвка" опублікувала про нього гнівну статтю "Проходимец на Долинском маслозаводе", приписавши зловживання.

В. Атаманюк не раз звертався про помилування. Зокрема 1.03.1935 р. у зверненні до особливого уповноваженого НКВС в Москві писав: "Після арешту неймовірними зусиллями деяких слідчих, які знущалися наді мною, били, двадцять діб не дозволяли спати і лягати, заставляли безперервно бігати, загрожували тортурами і т. і., помістили серед польських шпигунів. Мене довели до безвольного, несвідомого стану, і я вимушений був зізнатися під диктування в неіснуючих злочинах".

Прохання про помилування надсилав до Й. Сталіна та А. Вишинського. Проте вони не полегшили його долі, на ту пору поет уже опинився на Соловках.

9.10.1937 р. "особлива трійка" винесла новий вирок: "Атаманюка-Яблуненка Василя Івановича розстріляти". 3.11.1937 р. він загинув у Сандармоху.

*Джерело: Юрій Винничук. Невідоме Розстріляне
Відродження. Упорядник: Юрій Винничук. Харків: Фоліо. 2016. 768 с.
ISBN 978-966-03-7531-4*